

KVALITETSDEKLARATION

Förskola: barn och personal per 15 oktober

Ämnesområde

Utbildning och forskning

Statistikområde

Skolväsende och barnomsorg

Produktkod

UF0130

Referenstid

15 oktober 2017

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål.....	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll.....	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	5
1.2.4 Redovisningsgrupper	5
1.2.5 Referenstider	5
2 Tillförlitlighet.....	5
2.1 Tillförlitlighet totalt.....	5
2.2 Osäkerhetskällor	6
2.2.1 Urval	6
2.2.2 Ramtäckning.....	6
2.2.3 Mätning.....	6
2.2.4 Bortfall.....	7
2.2.5 Bearbetning	7
2.2.6 Modellantaganden	8
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	8
3 Aktualitet och punktlighet.....	8
3.1 Framställningstid	8
3.2 Frekvens	8
3.3 Punktlighet	8
4 Tillgänglighet och tydlighet.....	8
4.1 Tillgång till statistiken	8
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik.....	9
4.3 Presentation	9
4.4 Dokumentation	9
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	9
5.1 Jämförbarhet över tid	9
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	9
5.3 Sam användbarhet i övrigt	9
5.4 Numerisk överensstämmelse	10
Allmänna uppgifter	10
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	10
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	10
C Bevarande och gallring	10
D Uppgiftsskyldighet.....	10
E EU-reglering och internationell rapportering.....	10
F Historik.....	11
G Kontaktuppgifter.....	11

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Syftet med denna undersökning är att ge en samlad bild av den verksamhet som bedrivs inom svensk förskola.

Uppgifterna utgör en del i Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att det ska ge en samlad bild av skolans verksamhet och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistiken över antalet barn och personal i förskolan har användare såväl inom som utanför utbildningssektorn. Informationsbehovet omfattar övergripande statistik om antal barn och personal på de olika verksamheterna, men det finns också behov av mer detaljerad statistik över t.ex. gruppstorlekar och personaltäthet.

Skolverket är statistikansvarig myndighet och således statistikens huvudanvändare. Statistiken används till det nationella uppföljningssystemet samt den officiella statistiken. Andra viktiga användare är SCB:s prognosinstitut, Utbildningsdepartementet, Universitetskanslersämbetet, skolenheter, kommuner och andra skolhuvudmän, företag, forskare och massmedia. Uppgifterna i registret används även till den internationella rapporteringen.

1.2 Statistikens innehåll

De viktigaste målstorheterna är antal barn och antal personal i förskolan som innehar vissa egenskaper.

1.2.1 Objekt och population

Intressepopulationerna är samtliga barn respektive samtlig personal i arbete med barn alternativt som förskolechef i förskola.

Målpopulationen är samtliga barn respektive samtlig personal i arbete med barn alternativt som förskolechef i förskola per 15 oktober.

Överensstämmelsen mellan intresse- och målpopulation anses svårutredd då antal inskrivna barn i förskola kan variera under året.

Målobjektet utgörs av varje barn inskrivet i förskola samt varje personal som arbetar med barn alternativt som förskolechef i förskola per 15 oktober.

Observationsobjekt är varje barn och varje personal i arbete med barn alternativt som förskolechef i förskola. Ett barn kan vara inskrivet på flera verksamheter och kan således förekomma flera gånger vid ett och samma mättillfälle. Personal kan förekomma på flera verksamheter och kan således förekomma flera gånger vid ett och samma mättillfälle.

Varje barn rapporteras per unik huvudman och verksamhet och kan, beroende på redovisningsgrupp, räknas flera gånger i statistiken. Samma sak gäller för personalen.

1.2.2 Variabler

Statistikens målvariabler är:

Personnummer	Tolv tecken långt
Kön	Individens kön, härleds från personnumret.
Ålder	Personens ålder vid undersökningens slut, härleds från personnumret.
Födelseland	Uppgift om födelseland hämtas från registret över totalbefolkningen.
Anställningstyp	Tillsviadareanställd eller visstidsanställd.
Tjänst-/sjukledig	Tjänst-/sjukledig en månad eller längre.
Förskolechef	Förskolechef eller inte.
Resurs-/stödpersonal	Resurs-/stödpersonal eller inte.
Tjänstgöringsomfattning	Tjänstgöringsomfattning, procent av heltid.
Fsk chef tjänsteomfatt	Förskolechefs tjänstgöringsomfattning i arbete med barn, procent av tjänst.
Fsk chef tjänsteomfatt	Förskolechefs tjänstgöringsomfattning i arbete med barn, procent av heltid.
Utbildningsnivå	Individens utbildningsnivå enligt SCB:s utbildningsregister.
Utbildningsinriktning	Individens utbildningsinriktning enligt SCB:s utbildningsregister.
Driftsform	Driftsform för fristående förskolor.
Juridisk form	Huvudmannens juridiska form enligt SCB:s företagsdatabas.
Verksamhetskommun	Kommunen där verksamheten är belägen.
Län	Länet där verksamheten är belägen.
Huvudmannatyp	Anger om huvudmannen är kommunal eller enskild.
Organisationsnummer	Verksamhetens organisationsnummer.
Verksamhetskod	Identifierar en verksamhet.
Verksamhetsnamn	Namnet på verksamheten.
Verksamhetsadress	Verksamhetens adress.
Avdelningsnamn	Namn på avdelningen.
Småbarnsavdelning	Anger om barnet ingår i en småbarnsavdelning

Storbarnsavdelning Anger om barnet ingår i en avdelning med enbart barn i åldrarna 4 till 5 år.

Målvariablerna i undersökningen stämmer bra överens med intresse- och observationsvariablerna.

Även överensstämmelsen mellan observationsvariablerna och målvariablerna anses vara god i denna undersökning. Enbart variablerna kön och ålder tillkommer som målvariabler då de beräknas utifrån observationsvariabeln personnummer.

Det finns en viktig skillnad mellan intresse- och observationsvariabler, vilket är att intressevariablerna avser de förhållanden som skulle gälla om personer var korrekt folkbokförda enligt gällande regelverk, medan observationsvariablerna avser de förhållanden som faktiskt finns registrerade.

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken redovisas i form av antal, andelar, summor, medelvärden och spridningsmått.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Redovisningsgrupper för barn:

- Ålder, huvudman, härkomst, kön, län, kommun samt kommungrupper

Redovisningsgrupper för personal:

- Utbildningsbakgrund, chefer, kön, huvudman, län, kommun samt kommungrupper

Redovisningsgrupper för verksamhet:

- Typ av verksamhet, huvudman, avdelning, gruppstorlek, län, kommun samt kommungrupper

1.2.5 Referenstider

Referenstidpunkten är 15 oktober 2017 eller närliggande vardag.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken över barn och personal i förskolan är två totalundersökningar på individnivå och den allmänna bedömningen är att den statistik som publiceras håller god kvalitet. Huvudmännen till verksamheterna som finns inrapporterade i materialet får en återrapport om barn- och personalantal innan publicering och har därför möjlighet att återkoppla om något inte skulle stämma. Då rapporteringsförfarandet nyligen har förändrats och många nya uppgiftslämnare har tillkommit ökar risken för missförstånd vid rapporteringen. Inget tyder dock på att detta skulle försämra statistikens kvalitet nämnvärt. Materialet granskas löpande under insamlingens gång och huvudmännen till verksamheterna som finns inrapporterade i materialet

återkontaktas bland annat vid stor differens gällande barnantal jämfört med föregående år.

För Registret över totalbefolkningen (RTB) har kontrollundersökningar gjorts där uppgifterna jämförts i RTB med Skatteverkets folkbokföringsdatabas. Dessa visar på att innehållet i folkbokföringen och RTB överensstämmer i mycket hög grad och att tillförlitligheten är god i RTB.

2.2 Osäkerhetskällor

I statistiken finns ca 80 vuxna samt 4 600 barn utan giltigt personnummer. Det innebär att det inte går att koppla på någon bakgrundsinformation från andra personregister för dessa. Därmed går det inte heller att redovisa dessa individer i flertalet av de redovisningsgrupper som används.

2.2.1 Urval

Statistiken baseras på en totalundersökning och påverkas därmed inte av urvalsosäkerhet.

2.2.2 Ramtäckning

Ramen för undersökningen utgörs av en separat insamling med kommunerna som uppgiftslämnare, där samtliga verksamheter som bedriver förskola i respektive kommun rapporteras. Rampopulation är samtliga barn och samtlig personal i arbete med barn alternativt förskolechef i förskola den 15 oktober 2017. Barn och personal som har slutat före eller börjat efter den 15 oktober ingår därför inte i statistiken.

Det kan förekomma undertäckning i form av att verksamheter inte rapporterats in till förskoleregistret som ligger till grund för insamlingen och därmed inte kommer med i denna undersökningen.

Huvudmännen får en återrappport med barn- samt personalantal före publicering och har därmed möjlighet att göra en korrigering om något skulle vara fel.

2.2.3 Mätning

I augusti-september samlade SCB in uppgifter från kommunerna om verksamheter som bedriver förskola eller pedagogisk omsorg i den egna kommunen, oavsett huvudman. De insamlade uppgifterna ligger till grund för insamlingen av barn och personal i förskola, med alla huvudmän som uppgiftslämnare. Huvudmännen rapporterar alla barn som är inskrivna i förskola hos huvudmannen, även barn som är inskrivna på deltid, bosatta utanför kommunen där verksamheten är belägen, tillfälligt frånvarande, asylsökande samt barn med skyddad identitet. Huvudmännen rapporterar även all personal som arbetar med barn oavsett utbildning samt förskolechefer inklusive, resurs-/stödpersonal som arbetar med barn eller barngrupp i behov av särskilt stöd, personal som är sjukskriven eller tjänstledig en månad eller längre samt vikarier för personal som är sjukskriven eller tjänstledig en månad eller längre.

Huvudmännen registrerar uppgifterna via elektroniska blanketter eller via datafil från administrativa register. SCB skickar återrapporter med mistänkta fel till uppgiftslämnarna som då får möjlighet att kontrollera vad som skickats in. De mätproblem som uppstår i undersökningen består huvudsakligen av att uppgiftslämnarna feltolkar instruktioner. Dataregistreringsfel förhindras till stor del genom validitetskontroller.

Vid validitetskontroller har det framkommit att ett fåtal kommuner har rapporterat ett för stort antal barn per avdelning, vilket beror på att avdelningar inte registreras i deras administrativa system enligt den faktiska avdelningsindelningen i verksamheterna. Detta medför att antalet större avdelningsstorlekar kan vara något överskattad i statistiken.

2.2.4 Bortfall

Svarsbortfall, vanligen förkortat bortfall, uppstår när värde på en eller flera variabler i en undersökning inte kan hämtas in. Saknas alla värden för ett undersökningsobjekt (t.ex. person, företag, kommun osv.) är det frågan om *objektsbortfall*; saknas enbart vissa värden, handlar det om *partiellt bortfall*.

Samtliga 290 kommunala huvudmän har lämnat in uppgifter. Bortfallsandelen på verksamhetsnivå uppgår till 1,5 % (Antal ej inkomna verksamheter som ej har rapporterat barn och personal/ förväntat antal verksamheter). Detta objektsbortfall medför att redovisningen av enskild verksamhet för enstaka kommuner kan påverkas.

Partiellt bortfall förekommer för bakgrundsvariabler där barn har tillfälliga personnummer. För dessa individer går inte matchning att göra mot t.ex. RTB eller Utbildningsregistret. Totalt uppgick antalet tillfälliga personnummer till ca 4 600 barn samt 80 vuxna. Det partiella bortfallet bedöms inte snedvrída statistiken då förekomsten av ogiltiga personnummer är marginell.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel är fel som kan uppkomma när det insamlade materialet bearbetas, manuellt eller maskinellt.

För vissa typer av fel som uppkommer vid databeredning (dataregistrering, kodning och granskning/rättning) är det möjligt, att efter studier som bygger på upprepning av dessa moment, ibland dra slutsatser om både risker och konsekvenser.

Andra bearbetningsfel beror på den "mänskliga faktorn", t.ex. beräkningsfel, programmeringsfel och systemfel. Risken för att de ska inträffa och den konsekvens detta får för statistiken är mycket svår att beräkna. SCB arbetar kontinuerligt för att minimera riskerna för negativ inverkan på statistikens tillförlitlighet på grund av fel som beror på den "mänskliga faktorn", både förebyggande och genom snabba åtgärder när sådana fel upptäcks.

För statistiken över barn och personal i förskolan granskas huvudmännens uppgifter i samband med att de lämnas via SCB:s elektroniska insamlingssystem. När allt material kommit in görs ytterligare granskning och extra fokus läggs på variabler som publiceras. Där det finns misstänkta felaktigheter återkontaktas huvudmännen varvid uppgifterna bekräftas eller rättas. Kontroller görs också på kommunnivå avseende antalsförändringar

genom jämförelser med föregående insamlingsperiods uppgifter. Inga indikationer finns på att statistiken skulle vara påverkad av bearbetningsfel, men inga särskilda studier har genomförts kring detta.

Resultaten har rimlighetskontrollerats kontinuerligt under arbetets gång och det finns inget som tyder på att det finns några fel från bearbetningsfasen som påverkar statistiken.

2.2.6 Modellantaganden

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Denna kvalitetsdeklaration avser enbart den slutliga statistiken.

Preliminär statistik över antal barn och personal i förskola redovisas ungefär tre månader efter referenstidpunkten. Vid jämförelser mellan de två publiceringarna brukar den preliminära statistiken överensstämma väl med den slutliga.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden beräknat från referenstidpunkten till publicering är ca 6 månader.

Framställningstiden för den preliminära statistiken är ca 3 månader.

3.2 Frekvens

Uppgifter samlas in vid en årlig mätning per 15 oktober eller närliggande vardag med sista inlämningsdatum 1 november.

Den slutliga statistiken redovisas årligen. Därutöver redovisas årligen preliminär statistik.

3.3 Punktlighet

Publiceringen sker enligt Publiceringsplanen för serien Sveriges officiella statistik¹.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken publiceras på Skolverkets webbplats, www.skolverket.se. Statistik publiceras också i Skolverkets olika publikationsserier, t.ex. "Beskrivande data för förskola, skola och vuxenutbildning".

Det finns även möjlighet att jämföra statistik på riks-, läns- och kommunnivå i jämförelsetalsdatabasen www.jmftal.artisan.se.

¹ <http://www.skolverket.se/statistik-och-utvardering/om-skolverkets-statistik/publiceringsplan-2018>

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Skolverket svarar på frågor om den publicerade statistiken och utför på beställning enklare specialbearbetningar av primärmaterial. Statistikfrågor kan skickas per e-post till funktionsbrevlådan utbildningsstatistik@skolverket.se.

SCB utför på beställning mer omfattande specialbearbetningar av primärmaterial.

4.3 Presentation

Publiceringen på Skolverkets webbplats består dels av standardiserade tabeller, dels av PM och webbtexter samt mer utförliga publikationer som belyser och kommenterar aktuell statistik.

4.4 Dokumentation

Statistiken över barn och personal i förskola är dokumenterad enligt SCB:s dokumentationssystem i samråd med Skolverket. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i *Dokumentation av mikrodata (MetaPlus)*. Samtliga dokumentationer är tillgängliga på SCB:s webbplats, www.scb.se/uf0130.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Ett antal variabler har ändrats eller tillkommit under årens lopp vilket påverkar jämförbarheten över tid. Administrativa förändringar i exempelvis skollagen och nya begrepp och benämningar påverkar också jämförbarheten, då detta kan medföra nya definitioner och indelningar.

Från och med 2014 samlas uppgifterna in på individnivå istället för som tidigare aggregerat på kommunnivå. Detta medför att jämförbarheten med tidigare år blir mindre tillförlitlig, i synnerhet för personalens utbildningsbakgrund, som tidigare bestämts av kommunerna men nu hämtas från SCB:s utbildningsregister.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan redovisningsgrupperna, *se avsnitt 1.2.4 Redovisningsgrupper* anses generellt vara god i och med att redovisningsgrupperna i flertalet fall bygger på variabler som härleds från kvalitetsgranskade register hos SCB. De främsta jämförelserna man kan göra mellan grupper är mellan flickor och pojkar givet en annan grupp. Dock kan jämförbarheten för kommuner och verksamheter med få antal barn i förskola bli missvisande då variationerna kan vara stora.

Ingen annan undersökning bidrar med uppgifter för barn i förskola.

5.3 Sammanvändbarhet i övrigt

Den insamlade statistiken används även vid beräkningen av kostnader för utbildningsväsendet samt pedagogisk personal.

Eftersom statistiken redovisas på kommunnivå finns det möjlighet att sammanvända statistiken, t.ex. med annan statistik inom Skolverkets nationella

uppföljningssystem. De register som ligger till grund för statistiken kan även samköras med andra register, då insamlingen sker på individnivå.

5.4 Numerisk överensstämmelse

De insamlade uppgifterna används utan anpassningar i statistiken, följaktligen råder numerisk överensstämmelse.

För de uppgifter som hämtas från registret över totalbefolkningen (RTB) som avser en viss tidpunkt är den numeriska överensstämmelsen allmänt god. Dock kan det finnas en viss skillnad mellan beräkningen för en viss tidpunkt mellan 2015 och 2016. Händelser som rör befolkningsstatistik som rapporteras från Skatteverket som avser tidigare år än referensåret ingår nämligen inte i den officiella statistiken för 2016 avseende antalet födda, döda samt in- och utvandringar. Däremot ingår dessa händelser som underlag till statistiken över folkmängd.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken för barn och personal i förskola ingår i Sveriges officiella statistik. För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)). För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt personuppgiftslagen ([1998:204](#)).

C Bevarande och gallring

Bevarandebehov är under utredning.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen (2001:99) om den officiella statistiken, förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Skolverkets föreskrifter. I Skolverkets föreskrifter 2011:142 (grundföreskrift), senaste ändring 2016:65, om uppgiftsinsamling från huvudmännen inom skolväsendet m.m. regleras närmare vilka uppgifter om barn och personal i förskolan som huvudmannen ska lämna.

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken berörs av kommissionens förordning (EU) nr 912/2013. Förordningen är utfärdad 23 september 2013 och reglerar bland annat

referensperioder för och vilka uppgifter som efterfrågas i den internationella rapporteringen. Rapportering sker en gång årligen i september. Uppgifter från insamlingen rapporteras bl.a. till OECD och Eurostat.

F Historik

I stora drag har undersökningen haft liknande innehåll och samlat in snarlika uppgifter sedan 70-talet, dock har variabler förändrats eller tillkommit under årens lopp. Vissa administrativa förändringar har också gjorts i insamlingen, antingen för att svara mot lagändringar på området eller för att underlätta insamlingen. Exempelvis har vissa variabler övergått till att samlas in i andra undersökningar. Under denna period har kommunerna varit ålagda att rapportera både sina egna och enskilda aktörers verksamhet aggregerad på kommunnivå.

Från och med 2014 samlas uppgifterna in på individnivå. Samtidigt ålades varje huvudman att rapportera direkt till SCB och därmed rapporterar kommunala och enskilda huvudmän enbart uppgifter om sina respektive verksamheter

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Skolverket
Kontaktinformation	Jesper Brohede
E-post	Fornamn.efternamn@skolverket.se
Telefon	08-527 332 00